

DE VERVANGINGSWAARDE EN DE WET BELASTINGHERZIENING 1950

door G. K. H. Hinnen

Met enige verbazing (om zijn eigen woorden te gebruiken) las ik het artikel van C. J. Wesselius in het M.A.B. van Maart 1951.

Hij duidt het mij euvel, dat ik in mijn stukje in het Januari-nummer met betrekking tot de vervangingswaarde niet naast de aanhalingen uit de Memorie van Toelichting en de Memorie van Antwoord betreffende de Wet Belastingherziening 1950 vermeldde de uitlatingen van de Minister van Financiën tijdens de openbare behandeling van het wetsontwerp. Mij waren deze uitlatingen zeer wel bekend, doch ik heb ze bewust weggelaten.

Indien de heer Wesselius mijn stukje nauwkeuriger gelezen had, zou hij gezien hebben, dat ik niet behandelde de vraag of na de totstandkoming van de Wet Belastingherziening 1950 toepassing van de vervangingswaardeleer mogelijk is, doch dat mijn bijdrage slechts een reactie was op één zin in het artikel van Prof. v. d. Schroeff in het nummer van October 1950, welke betrekking heeft op het verleden.¹⁾

Wat thans de vraag betreft naar de mogelijkheid van toepassing van de vervangingswaardeleer na de totstandkoming van de Wet Belastingherziening 1950 het volgende:

Persoonlijk meen ik, dat deze mogelijkheid niet aanwezig is. Dit is ook de mening van gezaghebbende schrijvers op fiscaal gebied.

Prof. Adriani zegt in het 3e deel van zijn werk „Het Belastingrecht“: „Bij al deze methodes ontstaan bij prijsstijging stille of geheime reserves, indien althans als onveranderlijk uitgangspunt de aanschaffings- of voortbrengingskosten (historische kostprijs) wordt aangenomen. De leer van de vervangingswaarde doet dit niet, zie bl. 207. Het is dus van groot belang te weten, of het gewijzigde besluit de historische kostprijs als uitgangspunt neemt. Het kan m.i. niet betwijfeld worden, dat dit inderdaad het geval is. Het blijkt uit art. 7 al. 2 en uit art. 8, dat de afschrijving verbindt aan de aanschaffings- en voortbrengingskosten.”

M. A. Wisselink zegt in zijn boek „Liquidatiewinst“:

„De belastingherziening 1950 komt op deze detailregeling in zoverre terug, dat de artt. 6 t/m 12 geheel vervallen en vervangen worden door het beginsel van „goed koopmansgebruik“, met deze restrictie, dat voor afschrijving nog het systeem van historische kostprijs blijft gelden. Voorts worden de reserves beperkt; zo mag de vervangingswaardeleer (prijsverschillen-reserves) niet worden gevolgd.”

Tenslotte ontleen ik aan een na de Regeringsverklaring op 17 Maart 1951 verschenen dagbladbericht over de te verwachten wetswijziging:

„Zeer interessant zijn de vooruitzichten op het terrein van de winstvaststelling. Tot nu toe immers werden de bij stijgende prijzen te voorschijn komende winsten belast. In de toekomst zal dit anders worden, al zal dan ook hoogstwaarschijnlijk het principe van de vervangingswaarde niet worden gebruikt. Wij hebben reden aan te nemen, dat de ideeën op

¹⁾ Eerst in zijn vervolgartikel in het nummer van December 1950 komt de Wet Belastingherziening 1950 ter sprake. Prof. v. d. Schroeff is hoopvol ten aanzien van de mogelijkheid van toepassing van de vervangingswaardeleer na de totstandkoming van deze wet.

Financiën de kant uitgaan van een andere waarderingsmaatstaf voor de voorraden.

Het zal er wel op neerkomen, dat de voorraad, die aan het eind van een jaar aanwezig is, mag worden gewaardeerd tegen het laagste tarief (het zg. lifo-systeem — last in, first out). Er zullen overigens bij de toepassing van dit systeem enige beperkingen komen. Ondernemers, die een bepaald systeem zullen gaan volgen, moeten zich er aan houden, hetgeen betekent, dat men bij dalende prijzen voor een omgekeerd effect van het nu verwachte komt te staan."
